

د پښتو حروف تهجی د زده کړې د پاره

منظومه

د پښتو قاعده

لیکوال

مولانا احمد علی مردانی

ناشر

اسلامی ادبی ټولنه

0312-9818511

Ketabton.com

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

وَصَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰی عَلٰی النَّبِیِّ الْاَمِّیِّ

دُ ” ا “، بیان

الف نیغ ہر دم ولاہ دے
 ورتتہ گورہ سَم ولاہ دے
 نہ وی ملاست دغہ الف
 نہ وی ناست دغہ الف
 پے صورت نیغہ چوکہ دہ
 یوہ کرنبہ پے صفحہ دہ
 نیغہ کرنبہ تل ولاہ
 حق چہ ستاوی ہغہ غواہ
 سَم ولاہ پین اوقللم دے
 ورسرہ پے شکل سَم دے
 دا صورت تل د الف وی
 حقیقت تل د الف وی
 کتہ امرو دے کتہ انار دے
 شورودی سرہ ہر بار دے

..... مثالونہ

لـــــــالف نـــــــہ جـــــوړ اـــــــنـــــــار دے
 طـــــــاقتـــــــوړ دے مـــــــزیدار دے
 رنګ ئـــــــې ســـــوړ لـــــــکـــــــه د وینـــــــې
 میـــــــنـــــــخ ئـــــــې ګـــــوره دانـــــــې دار دے
 جـــــوړ الف نـــــــہ تـــــکـــــــې اُم دے
 خـــــــوین د هـــــــر بـــــــنـــــــی ادم دے
 رنګ ئـــــــې زیـــــر، هـــــــلوکـــــــې غـــــــت دے
 پـــــــه طـــــــبیـــــــعت ســـــــره ګـــــرم دے
 ســـــــر کـــــــنـــــــې د اـــــــنـــــــګ وړ، اچـــــــار
 شـــــــوړو کـــــــنـــــــې دے د اـــــــنـــــــک کـــــــار
 د اـــــــلـــــــه ســـــــره پـــــــه ســـــــر کـــــــنـــــــې
 الف تـــــــل اوســـــــی هـــــــر در کـــــــنـــــــې
 ایتـــــــدا کـــــــنـــــــې د اـــــــســـــــلام
 ســـــــر کـــــــنـــــــې الف د اـــــــنـــــــعـــــــام
 پـــــــه اـــــــمـــــــرود کـــــــنـــــــې دے اول
 اول تـــــــکـــــــې د اـــــــصـــــــل
 ســـــــر کـــــــنـــــــې د اـــــــګـــــــې الف

ســـــــــــــر کښـــــــــــــي د اـــــــــــــبـــــــــــــي الف
 د اـــــــــــــکـــــــــــــوړ تـــــــــــــکـــــــــــــي پـــــــــــــه ســـــــــــــر کښـــــــــــــي
 الف ښـــــــــــــکـــــــــــــاري لـــــــــــــراو ښـــــــــــــر کښـــــــــــــي
 د اوښ تـــــــــــــکـــــــــــــي اـــــــــــــبتـــــــــــــدا کښـــــــــــــي
 ورســـــــــــــره الف دُنـــــــــــــيـــــــــــــا کښـــــــــــــي

د ” ب “ بیان

پـــــــــــــه صـــــــــــــورت کښـــــــــــــي ” ب “ کښـــــــــــــي ده
 ذرـــــــــــــيـــــــــــــعه ښـــــــــــــه د ســـــــــــــور لـــــــــــــي ده
 یـــــــــــــو نـــــــــــــقـــــــــــــطـــــــــــــه د دې نـــــــــــــه لاندې
 ” ب “ نـــــــــــــقـــــــــــــطـــــــــــــه نـــــــــــــه لري باندې
 ورتـــــــــــــه گـــــــــــــوره ” ب “ ده مـــــــــــــلاستـــــــــــــه
 یـــــــــــــا د مـــــــــــــه د هـــــــــــــر نـــــــــــــا راســـــــــــــتـــــــــــــه
 مثالونه

ب پـــــــــــــه ســـــــــــــر کښـــــــــــــي د بـــــــــــــازار ده
 ب پـــــــــــــه ســـــــــــــر کښـــــــــــــي د بـــــــــــــیمـــــــــــــار ده
 بـــــــــــــس ، بـــــــــــــا چـــــــــــــا ، بـــــــــــــکـــــــــــــت ، بـــــــــــــرگـــــــــــــر

ب ل ر ی ه ر ی و پ ه س ر
 س ر کښ ی ب د ب ل ل ک ، ب ن گ ل ی د ه
 س ر کښ ی ب د ب س ت ر ی د ه
 ب ب ا ج ه کښ ی د ه ب ج ل ی کښ ی
 ب پ ه س ر کښ ی د ه ب ی ن ل ی کښ ی
 ب پ ه س ر کښ ی د ب ن گ ل ل د ه
 ب پ ه س ر کښ ی د ب ل ل د ه
 ب ی ن ل د ا ب د ه ب ر ی ا ن ی کښ ی
 س ر کښ ی ب د ه ب ا د ش ا ه ی کښ ی
 د ب س ت ی پ ه س ر کښ ی ب د ه
 ب ر ی ا ن ی کښ ی د م ز ی د ه
 ب ی ن ه ب ر ش د ج ه ا ن ج و ر د ه
 د و ی خ ت و ل ه ح ی و ا ن ج و ر د ه
 پ ل ا س ت ل ک ن ه ه م ه ر خ و ا ت ه
 د ا پ ه ه ر ی و م ک ک ا ن ج و ر د ه
 ب ی ن ه ب ط ح ی د ج ه ا ن د ی
 د ا خ و ش ح ا ل ه پ ه م ی د ا ن د ی
 د ا پ ه ز م ک ه پ ه ا و ی و کښ ی

دا اوسنی زمونږ کوڅو کښی

.....

د ” پ “ بیان

پ د لاندې تڼۍ کښی درې وی

نور بڼه شکل ئی د بڼی وی

..... مثالونه

پیاز، پینسل د پالک سر کښی

پ راڅی پیله لراو بر کښی

ابتدا کښی پ پارتی کښی

ابتدا کښی پ پیالۍ کښی

پیالنگ پ سره د پیان

پ سره د پیالکستان

پارک، پاپر، پیالش د پ نه

څان خبر ساته له دې نه

پی سره جوړه پیالۍ ده

گرمه، یخه پڼه کښی چې ده

کله کله ورته گورم

ډکـــه ډکـــه چـــي لـــه پـــي ده
 جوړپـــکـــي دَ تـــکـــي پـــي نـــه
 دا هـــو ا راڅـــي لـــه دې نـــه
 پـــه بـــجـــلـــي بـــانډي دَ کار دے
 خـــالـــي نـــه دے لـــه فـــائـــدي نـــه

د ” ت “، بیان

ت جوړپـــرې هـــم دَ بـــي نـــه
 اول تـــکـــي لـــر کـــر په دې نـــه
 پـــاس پـــه ت کښـــي تـــکـــي دوه وي
 هـــر يـــو ت پـــه دې خـــائـــستـــه وي
 ورســـره تـــبـــر جـــوړ پـــرې
 مـــلاستـــه دالـــي کـــلـــے کـــي پـــرې
 مثالونه
 ت تـــحـــفـــه کښـــي ده پـــه ســـر کښـــي
 ت تـــو بـــه کښـــي ده پـــه ســـر کښـــي
 پـــه تـــار يـــخ کښـــي ت اول ده

مـــــدام دا حـــــصـــــه د تـــــل ده
 د تـــــرکـــــي پـــــه اـــــبـــــدا کـــــنـــــي
 ت بـــــه وويـــــنـــــي پـــــه دُنـــــيا کـــــنـــــي
 تـــــبـــــيـــــح ســـــره پـــــه آغـــــاز کـــــنـــــي
 لـــــيک لـــــري پـــــه خـــــپـــــل انـــــداز کـــــنـــــي
 ســـــر کـــــنـــــي ت پـــــه تـــــرانـــــه کـــــنـــــي
 تـــــيـــــل ، ســـــره تـــــکـــــي تـــــالـــــه کـــــنـــــي
 ســـــر کـــــنـــــي ت ده تـــــلاوت کـــــنـــــي
 ده اـــــخـــــر کـــــنـــــي اـــــخـــــرت کـــــنـــــي
 تـــــي نـــــه تـــــبر د جـــــهـــــان دے
 ضـــــرورت د هـــــرانـــــســـــان دے
 دا اـــــخـــــنـــــگـــــل کـــــنـــــي پـــــکـــــار يـــــپـــــري
 قـــــيـــــمـــــتـــــي د غـــــه ســـــامـــــان دے
 تـــــي نـــــه تـــــلـــــه تـــــول د پـــــاره
 د هـــــر چـــــا د هـــــر مـــــددگـــــاره
 پـــــه د کـــــان کـــــنـــــي د انـــــســـــان وي
 نـــــه د نـــــه د د ا بـــــيـــــکـــــاره

.....

د ” ت “ بیان

تې لـــــــه ت نـــــــه شـــــــه جـــــوړولـــــــی
 کـــــــه تـــــــه لږ شـــــــه شـــــــان کـــــړولـــــــی
 چـــــې کـــــــنډه ت تـــــــه پـــــــه مـــــــلا شـــــــی
 تې بـــــــه جـــــوړه د دُنیا شـــــــی
 پـــــــه صوړت کښې ســـــــم تـــــــی ده
 د الیکـــــــلې تـــــــا چـــــې تـــــــی ده
 پـــــــه کـــــــنډې ، والې بـــــــدلـــــــه
 راروانـــــــه لـــــــه ازلـــــــه
 مثالونه
 تـــــــینک او تپ هم پـــــــه تـــــــریکـــــــتـــــــر کښې
 تې اول ده پـــــــه تـــــــینکـــــــر کښې
 تې پـــــــه ســـــــر کښې هم د تـــــــال ده
 تـــــــات ، تـــــــکت کښې دا هر حال ده
 تـــــــست پـــــــه تـــــــی وی ، پـــــــه تـــــــوکـــــــرې کښې
 تې ده ســـــــر کښې پـــــــه تـــــــرالـــــــې کښې
 تې پـــــــه ســـــــر کښې د تـــــــافـــــــې ده
 پـــــــه تـــــــریفک کښې پـــــــه خپل ثـــــــائې ده

تېـــــې ســـــره تـــــو پـــــې د ســـــر ده
 پـــــه ســـــر کـــــې مـــــه هـــــر بـــــر ده
 د گـــــر مـــــې نـــــه حـــــفـــــا ظـــــت د مـــــه
 حـــــفـــــا ظـــــت لـــــه يـــــخ اـــــر ده
 تېـــــې ســـــره ســـــور تېـــــمـــــا تېـــــر د مـــــه
 د ســـــتېـــــاب پـــــه لـــــر ا و بـــــر د مـــــه
 دا خـــــوړا کي ز مـــــو نـــــو نـــــې د تېـــــو لـــــو
 پـــــه د و کـــــان کښـــــې پـــــر و ت بـــــه ر د مـــــه

.....

د ” ث “ بيان

ث د پـــــاســـــه تـــــکـــــي درې وي
 څنګ چـــــې تـــــکـــــي درې د پـــــې وي
 فـــــر ق دا د مـــــه د غـــــه پـــــاس وي
 لـــــنـــــدي پ کښـــــې پـــــه اـــــس وي

..... مثالونه
.....

د ثـــــانـــــي پـــــه ســـــر کښـــــې ث ده
 خـــــالـــــي کـــــلـــــه د فـــــائـــــدي ده؟

سر کښې ټ ده مدام ټننا کښې
 د ټال ټ سر ابتداء کښې
 ټوبی ټ ده ټمی ټننه ده
 اول دلت ټ ټ پرت ټننه ده
 د وارث ټکی ټی اخی ټر کښې
 د حارث ټکی ټی اخی ټر کښې
 پ ټ ټ اقب کښې ټ اول ده
 د ټواب پ ټ ټ سر کښې ټل ده
 ټقافت ل ټ ټ شور و دے
 دا بی ټان د ټی ټادی و دے
 ټ ثبوت سره پ ټ ټ سر کښې
 همیش ټ ټکاری هر در کښې
 ټی نه ټکی جوړ ټمردے
 ط ټاقت و دے ، ط ټاقت و دے
 م ټی ټکی دی ل ټ ټ دی نه
 دا صحت ل ټ ټ د بش و دے

.....

.....

د پښخو تیکو خاندان

د پښخو تیکو ودا کور دے
 یو ئی شکل پښه هر لور دے
 پښه صورت کښی تپول یوشان دی
 پښه نقطه و بیل پښه جهان دی
 دغه پښه او پښی او تښی ده
 تښی سره پښه خوا کښی ئی ده

.....

د ”ج“ بیان

جیم تښه گوره پښاس سپوږ می ده
 پښاس لکښی ئی ده نږی ده
 پښا صورت ئی سښم دل لور دے
 دغه جیم دکلی کی کور دے
 مینځ کښی تکی یو نقطه وی
 د هر جیم دغه حصه وی
 تښش یو خال ئی پښه بدن وی
 ورسره ښکلی ئی تن وی

..... مثالونه

جنوري هم په جادوپه جادو کښي
 جيم شامل دے په جارو کښي
 جوړ لښه جيم نه تښکي جيج دے
 په اخر کښي جيم د حج دے
 سر کښي جيم د جام او جمال دے
 جيم په سر کښي د جلال دے
 جگ د جون، جواب په سر کښي
 د تښکي جناب په سر کښي
 جيم په سر کښي د جهاد دے
 دا آغـاز دے دا بُـنيـاد دے
 د جوس جيم نه ابتدا وی
 سر کښي د جولائـي دا وی
 د جـفـا په سر کښي جيم دے
 د جزاء په سر کښي جيم دے
 د جوسر، جامن په سر کښي
 جيم مـدام وی په هر در کښي
 سر کښي جيم دے د جنـت

جیـــم دے ســـر کښـــي دَ جـــذت
 ســـر کښـــي جیـــم دے دَ جـــاپان
 جیـــم دے ســـر کښـــي دَ جـــانان
 ســـر کښـــي جیـــم دے پـــه جـــذبه کښـــي
 پـــه جـــنون کښـــي ، جـــزیره کښـــي
 جیـــم ســـره تـــکـــي جـــهـــاز دے
 الـــو تـــو نـــکـــي لـــکـــه بـــاز دے
 ذرـــيـــعـــه دَ تـــلـــو راتـــلـــو دہ
 ډیـــر اُچـــت ددۀ آواز دے
 دَ جـــهـــنـــدۍ دے جیـــم پـــه ســـر کښـــي
 بـــر بـــر وى هـــر دږ کښـــي
 ز مـــو نـــر دوه رنـــگـــه جـــهـــنـــده
 دا بـــه څـــنـــگ وى ســـتـــان ظـــر کښـــي

.....

دَ ” غ “ بیان

پـــه پښتـــو کښـــي تـــکـــي ځیـــم دے
 پـــه صـــورت ســـره تـــپول جیـــم دے

وجود څه لری په مینځ کښې
 نقطه نه لری په مینځ کښې
 همزه بهر ته یې په تن وی
 دغه څیم د هر وطن وی
 د جیم، څیم یو خاندان دے
 د هر یو جودا ملکبان دے
 د هر یو جودا آواز دے
 مینځ، آخر دے که آغاز دے
 څیم د زې آواز یو وشبان دے
 خوبیل بیل یې خاندان دے
 مثالونه

څانګې کښې څیم دے په اول کښې
 د امداد وی دې محل کښې
 څیم په سر کښې د څنگل دے
 څنګ اورور لکه کور خپل دے
 ونې ډیرې دی بې شمیره
 علامت یې دغه تل دے
 څیم د څوان په ابتدا کښې

دالوستي شي پــــه دُنيا کښي
 د خزان پــــه شــــان تير رــــي
 څوانسي نه بښکاري بابا کښي

.....

د ” چ “ بيان

ميننځ کښي دري تــــکــــي د چ وي
 څيــــم کښي بــــره تــــکــــي دري وي
 نور صورت ئــــي تــــول د جيم دے
 نــــه دا چ ده ، نــــه دا څيــــم دے
 تل ئــــي ميننځ کښي دري نقطــــي وي
 جيم نــــه بيل مــــدام پــــه دي وي
 مثالونه
 د چمپــــار پــــه ســــر کښي چ ده
 د چنــــار پــــه ســــر کښي چ ده
 ســــر کښي چ مــــدام د چــــال وي
 ستا کــــه دي تــــکــــي تــــه خيال وي
 چ ســــره آغــــاز د چيــــن دے

ورسره تېکـــــــــــــــــي حسيــــــــــــــــن دے
 د چــــــــــــــــالاک پــــــــــــــــه ابتــــــــــــــــدا کښــــــــــــــــي
 چ د چــــــــــــــــالاک پــــــــــــــــه ابتــــــــــــــــدا کښــــــــــــــــي
 د چــــــــــــــــاکليــــــــــــــــت د چــــــــــــــــار شور و کښــــــــــــــــي
 چ راڅــــــــــــــــي پــــــــــــــــه دې مــــــــــــــــوقعــــــــــــــــو کښــــــــــــــــي
 خــــــــــــــــرج کښــــــــــــــــي چ پــــــــــــــــه اختــــــــــــــــتام ده
 کُــــــــــــــــچ او پــــــــــــــــرج کښــــــــــــــــي ښــــــــــــــــه تــــــــــــــــمام ده
 د چــــــــــــــــرگ ســــــــــــــــر کښــــــــــــــــي چــــــــــــــــي مــــــــــــــــدام وي
 خوښ مــــــــــــــــدام د خــــــــــــــــاص او عــــــــــــــــام وي
 دا ســــــــــــــــحر وائــــــــــــــــي بــــــــــــــــانگــــــــــــــــونــــــــــــــــه
 نــــــــــــــــوره شپــــــــــــــــه دده آرام وي
 چــــــــــــــــي چتــــــــــــــــري ســــــــــــــــره پــــــــــــــــه ســــــــــــــــر کښــــــــــــــــي
 نــــــــــــــــه ښــــــــــــــــکار يــــــــــــــــري دا پــــــــــــــــه نــــــــــــــــمر کښــــــــــــــــي
 هــــــــــــــــر کــــــــــــــــله چــــــــــــــــي بــــــــــــــــاران راشــــــــــــــــي
 راښــــــــــــــــکاره شــــــــــــــــي لــــــــــــــــراو بــــــــــــــــر کښــــــــــــــــي

.....

.....

د ”خ“ بیان

خیم کښې بـرـه تـکـی درې وی
 خنګ چـې مـنـځ کښـې درې د چ وی
 نـور صـورت ئـې تـول د جـیم دے
 پـه نـامـې سـرـه دا خـیم دے
 مثالونه

 خیم خپلـې سـرـه پـه سـر کښـې
 دا دے تل وی ستـانـظـر کښـې
 حـفـاظـت پـه دې د خـپـو وی
 پـکـار پـری هـر سـفـر کښـې
 خیم خـادر سـرـه پـه سـر دے
 پـت پـه دې سـرـه بـشـر دے
 د هـر چـا پـر پـکـار پـری
 زـنـانـه د هـر او کـه نـر دے

د ”ح“ بیان

سَم د جیم پـــــــه شـــــــان دا حـــــــې ده
دا صـــــــفـــــــا ده بـــــــې نـــــــقـــــــطـــــــې ده
..... مثالونه

حوض ، حمام جوړ دے لـــــــه ح نـــــــه
څان خبر ساتـــــــه لـــــــه دې نـــــــه
ســـــــر کـــــــنـــــــې ح تـــــــل د حـــــــا جـــــــی ده
ا ب تـــــــدا د حـــــــلـــــــل وائـــــــی ده
ح ســـــــره جوړ حـــــــک و مـــــــت دے
ح ســـــــره حـــــــق ، حـــــــقـــــــقـــــــت دے
ح ســـــــره حـــــــســـــــن ، حـــــــســـــــیـــــــن دے
ح اول ده پـــــــه حـــــــلـــــــقـــــــه کـــــــنـــــــې
پـــــــه حـــــــکـــــــم ، تـــــــکـــــــی حـــــــصـــــــه کـــــــنـــــــې
د حـــــــســـــــن ده ا ب تـــــــدا کـــــــنـــــــې
د حـــــــســـــــیـــــــن ده پـــــــه و یـــــــنـــــــا کـــــــنـــــــې
حـــــــې شـــــــوړو کـــــــنـــــــې د حـــــــلـــــــو او ی
خـــــــو بـــــــه دا ز مـــــــا او ســـــــتا و ی

حلـلـو ائـي سـره دگـان کښـي
مـدام دلتـه پـه دنيـا وى

.....

د ”خ“ بيان

دا چـي ح پـسـي دا خ ده
بيـلـه کـلـه لـه نـقـطـي ده؟
يـو نـقـطـه ئـي پـاس پـه تـن شـته
د خ داصـورت بـدن شـته
نـوره تـولـه سـم خ ده
تـالـيـدلـي چـي خـنـگ ح ده
مـشـران هـم داسـي وائـي
کـشـران هـم داسـي وائـي
يـو نـقـطـه د خ پـه سـروى
کـه سـتـا سـر تـه ئـي نـظـروى

..... مثالونه
.....

سـر کښـي خ د خـلافت وى
خ سـر کښـي د خـيريت وى

دَ خَـاـدَم، خَـاـلِـی پَـہ سَـر کَـنِـہِ
 ہ مِـشِـہ وِی خِـ خَـبِـر کَـنِـہِ
 خِـ سَـرِـہ جَـوِر خَـاـنِـدَـا نِـدَـے
 خَـوِـب، خَـاـلِـد سَـر کَـنِـہِ دَ خَـاـنِـدَـے
 سَـر کَـنِـہِ خِـ مَـدَـا مِـدَ خَـاـلِـدِ
 پَـہ آغِـا ز کَـنِـہِ خِـ دَ خِـاـلِـدِ
 خَـتِـکِـی پَـہ سَـر کَـنِـہِ خِـی دَہ
 دَا مِـوِہ بَـنِـہ دَ فِـا ئِـدِ دَہ
 بَـنِـہ وِـنِـہ غَـہ وِـی دَا
 مِـوِہ یَـا دَہ تَـلِ پَـہ دِ دَہ
 خُـر مَـا نِـہِ سَـرِہ خِـی سَـر کَـنِـہِ
 دَا بَـہ تَـلِ وِی سَـتِـا نَـظِـر کَـنِـہِ
 مَـزِـیـدَ ا رَہ بَـنِـہ مِـوِہ دَہ
 پَـہ مَـہ اُـرَہ خَـا دَ ر کَـنِـہِ

.....

پَہ ”ح“، ”او“ خ، ”کَـنِـہِ ظَـا ہِـرِی فِـرَـقِ
 یَـوِ نَـقِـطِـی سَـرِہ دَوی بَـیـلِ دِی
 یَـوِ رِیو شِـا نِ پَـہ ہَـر مَـجِـلِ دِی

پاس په خ بهر نه نقطه وي
د ح په پاکه پاس حصه وي

.....

د شپږو تېکو خاندان

شپږ دا تېکي څنگ په څنگ دي
هم جدا دي په يوه ورنگ دي
جيم ته گوره پاس سپوږمۍ ده
خو په تن ئې پاس لکي ده
چې صورت ئې سم د لوروي
دا به جيم د کلي کوروي
مينځ کښې تېکي د هر جيم وي
همزه بهر به په څيم وي
نور په شکل دوی شان دي
دوی د يو کور خاندان دي
مينځ کښې درې تېکي د چې وي
څيم کښې بهر تېکي درې وي
ح او خ دواړه يو شان وي
بس جدا په يو نشان وي

ح خا لي ل ه ه ر ن ق ط ي ن ه
 خا ن خ ب ر س ا ت ه ل ه د ي ن ه
 خ ن ق ط ه ل ر ي پ ه س ر
 و ر ت ه ا و ک ر ږ ل ن ظ ر
 ي و ن ق ط ي س ر ه د و ي ب ي ل د ي
 ن و ر ي و ش ش ا ن پ ه ه ر م ح ل د ي
 پ ا س پ ه خ ب ر ه ن ق ط ه و ي
 د ح پ ا ک ه پ ا س ح ص ه و ي
 ش پ ر د ا ت ک ي خ ن گ پ ه خ ن گ د ي
 ه م ج د ا د ي ، ه م ي و ر ن گ د ي
 پ ه ن ق ط و ل ه ي و ب ل ب ي ل د ي
 م ح ل و ن ه ئ ي ب د ل د ي
 پ ه ش ک ل و ن و ت و ل ي و ش ش ا ن د ي
 پ ه ن ق ط و ب ي ل پ ه ج ه ا ن د ي
 آ و ا ز و ن ه ئ ي ب د ل د ي
 خ ک ه د ا ح ر ف و ن ه ب ي ل د ي

.....

.....

د ” د “ بيان

تـيـسـتـ وـي تـيـسـت هـغـه هـر حـال
 مـلـا کـلـه لـږه لـږي دا دال
 نـه نـقـطـه ئـي پـه صـورـت شـته
 تـل ئـي دـغـه شـنـا خـت شـته
 مثالونه
 دال پـه سـر کـښـي د دادا دے
 څـنـگ چـي سـر کـښـي د دانـا دے
 دال هـر خـوا تـه پـه دُعا کـښـي
 دال دوات سـر دُنيـا کـښـي
 مـدـام سـر کـښـي د درزي وى
 جـوړه دال نـه دوا تـي وى
 دال پـه دین کـښـي پـه دريـار کـښـي
 داغ کـښـي دال ، مـدـام دـيـار کـښـي
 ديگ لـه دال نـه جوړ هـر خـوا تـه
 مـلـا د داغ د دليـل ده مـا تـه
 دال پـه دو سـت کـښـي تـل پـه سـروى
 درد کـښـي دال پـه لـر او بـروى

دال دَک_____ان کنب_____ی م_____لا و_____ی پَی
 دال در_____ان کنب_____ی م_____لا و_____ی پَی
 دروازہ کنب_____ی دال اول دے
 ضرورت دَک_____ور م_____حل دے
 الم_____ار و کنب_____ی پ_____ہ ک_____کو کنب_____ی
 ب_____س ص_____ورت ت_____ی ل_____ب_____دل دے
 دال پ_____ہ س_____ر کنب_____ی دَ دوات دے
 ب_____ند ب_____و ت_____ل دَ ب_____ہ ص_____ف_____ات دے
 ح_____ف_____اظ_____ت دَ س_____ی_____ا_____ہ_____ی ک_____ی
 داس_____ی دلت_____ہ دد_____ہ ذات دے

.....

دَ ” ځ “ بیان

دال پ_____س_____ے م_____حل دَ دال دے
 پ_____ہ ص_____ورت س_____رہ س_____م دال دے
 ب_____س ک_____ن_____ل_____ہ ل_____ری پ_____ہ ت_____ن دا
 ب_____ی ن_____ق_____ط_____و دلت_____ہ ب_____دن دا
 دا ح_____ال_____ت دَ ہ_____ر_____ی_____و دال وی
 پ_____ت_____ل_____ہ چ_____ا_____ن_____ہ دد_____ہ ح_____ال وی

..... مثالونه

ډانگ کښي ډال پـــــــه اېتــــدا کښي
 ډول کښي ډال دے وېــــنــــا کښي
 ډاک کښي ډال مــــدام پــــه ســــروى
 ډرم کښي ډال پــــه لــــراو بــــروى
 ډال ډيــــره کښي پــــه ډولــــي کښي
 ډال دې ســــر تــــه پــــه ډگــــري کښي
 ســــر کښي ډال بــــه د ډالــــروى
 ســــر کښي ډال د هــــر ډاکــــتــــروى
 ډال پــــه ســــر کښي د ډولــــکــــى وى
 ســــر کښي ډال د ډگــــډوگــــى وى
 ډال پــــه ســــر کښي د ډبــــى دے
 څيــــز پــــه دې بــــچ قیــــمتــــى دے
 رنګ پــــه رنګ دا پــــه جھــــان دى
 دا اعــــلا هــــم ، دا ردی دے
 ډول ســــره دے ډال پــــه ســــر کښي
 غم کښي نــــه وى لــــراو بــــر کښي
 پــــه بڼــــادو کښي وى مــــدام دا

رانبک کاره شی پـــه نظر کښی

.....

دَ ، ذَ ، بیان

ډال پسرے مـــــحـــــل دَ ډال دے

یو نقطه لری نور ډال دے

یو نقطه لری دَ پاسه

ډال جو پری ستا دَ لاسه

ملا ئی تپه هر ساعت وی

دا دَ ډال تل حقیقت وی

خال ، نقطه ئی پاس په تن ده

نخه یو ئی په بدن ده

..... مثالونه

ذخیره کښی ډال په سر دے

کارا عیلا بنه دَ هنر دے

دا چي نن خه ذخیره شی

دا صبره توبه شی

ډال په ذکر کښی اول دے

د ســکــون دغـــــــــــــه عـــــــــــــمل دے
 څــــــــــنګ چـــــــــــــي ذات او ذرـــــــــــــعـــــــــــــه ده
 ذال ســـــــــــــره ذهـــــــــــــن ذائـــــــــــــقـــــــــــــه ده

د ” ر “، بيان

دغـــــــــــــه نـــــــــــــاستـــــــــــــه کـــــــــــــړه رې ده
 ځـــــــــــــالي دالـــــــــــــه هـــــــــــــر نـــــــــــــقـــــــــــــطـــــــــــــي ده
 ســـــــــــــم د لـــــــــــــور پشـــــــــــــان کـــــــــــــړه ده
 پـــــــــــــاس پـــــــــــــوړمـــــــــــــي نـــــــــــــرې وړه ده
 چـــــــــــــر هـــــــــــــائـــــــــــــي ســـــــــــــم د لار ده
 چـــــــــــــر هـــــــــــــائـــــــــــــي د کـــــــــــــلي نـــــــــــــار ده
 مثالونه
 ســـــــــــــر کښـــــــــــــي رد رـــــــــــــل ، رســـــــــــــي ده
 مـــــــــــــنځ کښـــــــــــــي رې د الـــــــــــــمـــــــــــــارې ده
 ر ده راز کښـــــــــــــي پـــــــــــــه ر فـــــــــــــتـــــــــــــار کښـــــــــــــي
 را څـــــــــــــر کښـــــــــــــي پـــــــــــــه بـــــــــــــازار کښـــــــــــــي
 ر رومـــــــــــــال کښـــــــــــــي پـــــــــــــه ر ښـــــــــــــم کښـــــــــــــي

سر کښي رې ده پـــــــه رحم کښي
 رنگ کښي رې مـــــــدام اول کښي
 په خپل ځائي مخصوص محل کښي
 رې اول ده پـــــــه رکشـــــــه کښي
 وي مـــــــدام د غـــــــي حـــــــصـــــــي کښي
 پـــــــه سورلي زمونږ د ټولو
 د وړو، لـــــــويو، هـــــــم ځـــــــولو
 رې راځـــــــي د ريل شـــــــورو کښي
 چـــــــرته کيـــــــنه ئي ډيو کښي
 ســـــــم د غـــــــوا پـــــــه شـــــــان آواز ئي
 ســـــــم د مـــــــار پـــــــه شـــــــان انداز ئي

.....

د ” پ “ بيان

چـــــــي کـــــــنـــــــه وړه پـــــــه رې شـــــــي
 جوړه هـــــــلـــــــه ســـــــم پې شـــــــي
 دا پـــــــه پـــــــي طـــــــرف مـــــــدام وي
 هـــــــلـــــــه پې بـــــــه د کـــــــلام وي
 نـــــــور صـــــــورت ئي ټـــــــول د رې دے

دا بیا ځان چا چې تېرې ډرې دے

..... مثالونه

رې ډرې ډرې ســـــره روانـــــه

مـــــلـــــگـــــرتیـــــائیـــــې لـــــه پـــــخـــــوانـــــه

نـــــه خـــــه بـــــکـــــاری ورتـــــه دلتـــــه

نـــــه خـــــه بـــــکـــــاری ورتـــــه هلتـــــه

رې پـــــه جوړ کښې پـــــه اڅر کښې

تې کـــــی زوړ کښې پـــــه اڅر کښې

.....

د ” ز “ بیان

چې نقطـــــه رې تـــــه پـــــه سر شـــــی

زې پـــــه شـــــکل بـــــرابر شـــــی

چې نقطـــــه کـــــله پـــــه رې شـــــی

هـــــلـــــه شـــــکل جوړ د زې شـــــی

دانقـــــطـــــه د راد پـــــاســـــه

شـــــابـــــه زې نېســـــه د لاســـــه

چې هـــــائی د لوبو ســـــمـــــه

ر، پ، ز ده مـــــحتـــــرمـــــه

..... مثالونه

زې زنه څيـــــر ســـــره تـــــپـــــلـــــي

مـــــا مـــــدام داســـــي لـــــيدلـــــي

دا د اوسپـــــنـــــي کـــــي پر مـــــي وې

دا تـــــه نـــــه پيـــــژنـــــي وکـــــي؟

زې پـــــه ســـــر کښـــــي د زمـــــري ده

ورســـــره گـــــرانـــــه دوستـــــي ده

څـــــنـــــاور څـــــو څـــــنـــــاور وې

د انســـــان مېنـــــنـــــه خو بـــــي ده

.....

د ” ژ “ بيان

چې نـــــقـــــطـــــي شـــــي درې د پـــــاســـــه

زې شـــــي جـــــوره ســـــم د لاســـــه

نـــــور صـــــورت ئـــــي تـــــول د رې وې

دا چـــــي د لـــــتـــــه جـــــوره ژې وې

..... مثالونه

رې د هـ ر ژيـ مـ لـ گـ رـ
 کـ لـ هـ کـ لـ هـ کـ پـ رـ
 د ا ن سـ ا ن و ي د ح يـ و ا ن و ي
 د ا گـ و ا ه د مـ پـ نـ ا ر ا و کـ لـ

د ” پ “، بيان

چـ يـ شـ کـ ل سـ مـ هـ رې د هـ
 پـ هـ نـ ا مـ ي سـ ر ه د ا پې د هـ
 ل ا ن د ي بـ ا ن د ي ئـ ي ن قـ طـ ي د ي
 نـ خـ نـ ا نـ ي د غـ ه د پې د ي
 مثالونه

پې مـ لـ گـ ر ي د پـ لـ ي د هـ
 د بـ ا ر ا ن سـ ر ه يـ و خـ ا ئـ ي د هـ
 کـ لـ هـ کـ لـ هـ و ي بـ ا ر ا ن کـ نـ ي
 مـ د ا م نـ ه و ي پـ هـ جـ هـ ا ن کـ نـ ي

بـرـه وروستـو لـه مـا بـنـمـام وى
 د رنـه ادا و سـيـل لـه د ه
 د رنـه ا بـنـمـه ذرـيـعـه د ه
 پـه سـپـوړمـي کـنـي سـيـن تـمـام وى
 پـه نـظـر د خـص او عـام وى
 دا کـمـيـرې يـي ا غـتـيـرې
 بـرـه تـا تـه چـي بـکـار يـرې

د ” ش “ بيان

شـيـن لـه سـيـن لـه لـر جـدا د مـى
 بـيـل پـه درې نـقـطـو صـفـا د مـى
 درې غـا بـنـو نـه هـم د شـيـن وى
 خـنـگ چـي درې غـا بـنـه د سـيـن وى
 درې نـقـطـي ئـي پـه غـا بـنـو نـو
 يـا د کـر په دالـه کـتـا بـنـو نـو
 مثالونه

شـا د و نـا سـتـه شـيـن سـر ه د ه

شــکــوــر ســرــه ، گــيــن ســرــه دہ
 شــيــن شــوــر و کــنــي دَ شــاد و و
 بــنــه بــکــار ه دا پــه کــتــو و و
 شــکــوــر کــنــي شــيــن مــدــام شــوــر و کــنــي
 بــنــه ا ســان دے پــه لــو ســتــو کــنــي
 شــکــوــر جــو پ شــو مے دے ر و تــو لــه
 دا جــو پ شــو مے دے ژ و نــد و لــه

دَ ” بن “ بیان

دا پــه شــيــن پــســے چــي بــيــن دے
 پــه صــور ت ســر ه ســم ســيــن دے
 لــانــدې بــانــدې دوه نــقــطــي دې دې
 دَ مــيــن غــا بــن ســر ه نــز دې دې
 مثالونه

بــيــن دَ بــکــر مــدــام پــه ســر و و
 دا پــه ســر دَ خــنــنــا و و و و
 غــوا ، غــوا ئــي تــه نــظــر ا و کــر ه

ښکــر د مېـخـي بـر ا بـر وى
 ښـخـه کـور کـښـي نـاسـتـه ښـه وى
 پـه دې نـاسـتـه د ا درنـه وى
 هـر طـرف تـه دې د ا نـه خـي
 هـسـي نـه چـي بـيـا خـفـه وى

د ”س، ش، ښ“، خاندان

سـيـن او شـيـن د مې او کـه ښـه ښـيـن د مې
 هـر يـو تـه کـي پـيـر حـسـيـن د مې
 چـي د سـيـن تـه کـي درې مـل شـي
 سـيـن پـه شـيـن سـر ه بـدل شـي
 لـانـدې بـانـدې کـه نـقـطـي وى
 ښـيـن بـه جـوړ پـه قـاعـدې وى
 درې غـاښـونـه ئـي پـه تـن وى
 کـه د سـيـن ، شـيـن ، ښـيـن بـدن وى
 يـو د دوى د مې خـانـدان
 بـيـل آواز ئـي بـيـل ئـي شـان

د ” ص “ بیان

ورپســـــی تہـــــکـــــی دے صـــــاد
 دَنقـــــطـــــی نـــــہ دے آزاد
 دَمھـــــی پـــــہ شـــــان تـــــی ســـــردے
 دا بـــــی خـــــلـــــی دے بـــــی وزر دے
 نور صـــــورت تـــــی تـــــول دے ســـــین دے
 بـــــکـــــی صـــــاد دے بھتـــــرین دے
 مثالونہ

صـــــاد پـــــہ ســـــر کبھی دے صـــــابون دے
 ضرورت ددی ژونـــــدون دے
 ذریعـــــہ بـــــہ دے پـــــاکـــــی دے
 چـــــی بدن پـــــاک وے ســـــکون دے
 دے صـــــندوق پـــــہ ســـــر کبھی صـــــاد وے
 دلـــــرگـــــی ہـــــم دے فـــــولاد وے
 شتـــــہ وارہ اولـــــوئـــــی دُنیا کبھی
 صـــــاد تہـــــکـــــی تـــــی ابتـــــدا کبھی

دَ ”ض“ بیان

صَـاـد پِـسِـے دَـضـاـد مَـقـاـم دے
 پِـیـژنـدِـلِـے خِـصـاـص اَو عِـمـاـم دے
 بِـیـل جُـدِا دے ضَـاـد لَـہ صَـاـد نَـہ
 پِـہ نَـقـطِـی یَـو لَـہ بُـنِیـاد نَـہ
 پِـہ ہر ضَـاـد ہر نَـقـطِـہ وِی
 ضَـاـد دِی تَـکِـی نَـا مَـہ وِی
 صَـاـد اَو ضَـاـد دِو اَرہ یَـو شَـاـن دِی
 پِـہ نَـقـطِـی بِـیـل پِـہ جَـہـاـن دِی
 یَـو ئِـی کَـو رِی وِی خَـاـن دِی
 دَ ہر یَـو جُـدِا پِـہ چَـاـن دے
 مثالونہ

ضَـاـد مَـدِا مَـدِا ضَـعِیـف سَـر کِـنِی
 دَ مَـدِا سَـا تَـہ نَـظِـر کِـنِی
 تَـل دِوِی خِـد مَـت پِـک کَـا ر دے
 تَـا سَـرہ کَـہ مَـل پِـہ لَـا ر دے

د ” ط “ بیان

ضاد پسے مقام دَ طـی دے
 دَ الف لانہ دے مہـ مہـ دے
 دَ مہـ سی پـ سـ الف دے
 تـ لـ پـ دغـ سی در الف دے
 داسـ سی طـ سی لـ کـ سی کیـ پری
 دا بـ تـ انـ نـ ہـ ہـ پری
 مثالونہ
 دَ طـ و طـ سی پـ سـ سر کـ سی طـ سی دہ
 پـ ظـ روف کـ سی چـ خـ نـ گـ ظـ سی دہ
 دَ ہـ ر تـ کـ سی خـ لـ مـ قـ مـ دے
 خـ لـ آواز ئـ سی بـ تـ مـ مـ دے
 دَ طـ سـ و سـ پـ سـ ا ب تـ د ا کـ سی
 طـ سی را خـ سی مـ د ا م د ئـ سـ ا کـ سی
 پـ سـ حـ سـ ن بـ کـ لـ یـ د یـ پری
 خـ و تـ گـ وری خـ فـ سی کیـ پری

د ”ظ“ بیان

طـې سـره پـه څـنګ کـښـې طـې دـه
 بـلـلـه طـې نـه پـه نـقـطـې دـه
 نـوړه طـې تـل پـه صـورت دـه
 ښـه ښـکاره دا هـر سـاعت دـه
 مثالونه

د ظـروف پـه اـبـتـدا کـښـې
 ظـې راڅـی مـدام دُنيـا کـښـې
 د غـه لـوښـې د جـهان دـی
 کـور کـښـې دا د هـر انـسان دـی

د ”ع“ بیان

عـین تـه گـوره پـوره لـور دـی
 زـمـینـدار سـره پـه کـور دـی
 سـمـه تـوره د مـیدان دـه
 یـا سپـوږمـې د پـاس اسـمان دـه

..... مثالونه

د عذاب تېکې لــه عین نه
 عام ، عذاب تېکې لــه عین نه
 ورته گوره پــه کښې عین ته
 گوره وروره ! پــه کښې عین ته
 دا عینک چــې د نــظــر دى
 دا عینک چــې د بشــر دى
 په آغاز کښې پــه کښې عین دے
 پوهــه خــلق ټول خبر دى

.....

د ” غ “ بیان

غین پــه عین پــه ســه مدام وی
 پــه نــقــطــې تېکې تــمــام وی
 غین نــقــطــې ســره جــدا دے
 غین چــې د لــتــه کښې ادا دے

..... مثالونه

غین د غوا تېکې شور و کښې

غوږ كښي دا ټكي شوروړ كښي
ورته غوراو فـكـر اوكـړه
غین صفا ټكي شوروړ كښي

د ” ف “ بیان

ف صورت كښي ټولـهـ بهـي ده
خو جـدا صـرف پـه خـلـي ده
خـلـي سـره ئـي دـائـره ده
دائـري بـانـدي نـقـطـه ده
بـي طـرف تـه ئـي سـر پـروت دے
داسـي بـنـكـاري بـشـر پـروت دے
..... مثالونه

فـي پـه سـر د فـوارې ده
مـيـنـځ كښي دا د بـاغـيـچـي ده
فـواره حـسـن بـنـكـلا ده
دـيـره دـيـره د فـائـدي ده
فـي آغـاز كښي د فـتـ بـال ده

فـائـدـه مـنـدـه دـا هـر حـال دـه
مـيـنـنـخ ، شـو ر و پـه اـنـتـهـا کـنـي
فـي رـا تـلـي شـي پـه دُنـيـا کـنـي

دَ قَ “ بیان

ف پ س ی ذ ق ن م ب ر د مے
 ه ر اُس ت ا ذ پ و ر ه خ ب ر د مے
 غ و ن ل م و ن ل د مے ذ ق ف ص و ر ت
 ک ت ه ت ت ه غ و ا ر مے ح ق ی ق ت
 ب ن ی ط ر ف ت ت ه د ا ئ ر ه ئ ی
 خ ن گ پ ه خ ن گ ب ر ه ن ق ط ه ئ ی
 د و ه ن ق ط ی ئ ی د ی پ ه ت ن
 د ا و ج و د ئ ی ت ی و ل ب د ن
 مثالونہ

قـاـف قـالـيـن کـنـيـي پـه قـلـم کـنـيـي
پـه قـمـيـص پـه هـر قـدـم کـنـيـي
پـه قـيـنـچـي او پـه قـبـضـه کـنـيـي

قـــــــــاف لـــــــــری اول حـــــــــصـــــــــہ کـــــــــبـــــــــی
 قـــــــــاف پـــــــــہ ســـــــــر کـــــــــبـــــــــی دَ قـــــــــران دے
 قـــــــــاف قـــــــــانون کـــــــــبـــــــــی بـــــــــہ عـــــــــیان دے
 ســـــــــر کـــــــــبـــــــــی قـــــــــاف دے پـــــــــہ قـــــــــبلہ کـــــــــبـــــــــی
 قـــــــــاف لـــــــــہ ، قـــــــــوم ، قـــــــــصـــــــــیدہ کـــــــــبـــــــــی
 اـــــــــبـــــــــتـــــــــداء کـــــــــبـــــــــی رـــــــــا خـــــــــی قـــــــــاف
 اـــــــــنـــــــــتـــــــــہـــــــــا کـــــــــبـــــــــی رـــــــــا خـــــــــی قـــــــــاف
 کـــــــــلـــــــــہ کـــــــــلـــــــــہ مـــــــــیـــــــــن خ کـــــــــبـــــــــی دا وی
 پـــــــــہ لـــــــــو ســـــــــت و لـــــــــہ کـــــــــاف جُدا وی

دَ ” ک “ ، بیان

قـــــــــاف پـــــــــی دَ کـــــــــاف مـــــــــقـــــــــام دے
 دَ تـــــــــہـــــــــرک شـــــــــکـــــــــل ئـــــــــی تـــــــــمـــــــــام دے
 نـــــــــہ ئـــــــــی مـــــــــخـــــــــہ نـــــــــہ تـــــــــیـــــــــر و نـــــــــہ
 دـــــــــا ســـــــــی دِـــــــــر شـــــــــتـــــــــہ دے خـــــــــیـــــــــز و نـــــــــہ
 مثالونہ
 کـــــــــاف پـــــــــہ ســـــــــر کـــــــــبـــــــــی دَ کـــــــــتاب دے

سسر کښي دَ کدو، کباب دے
 سسر کښي کاف دے پښه کرسې کښي
 اول تڼکي کرا چي کښي
 سسر کښي تڼکي دَ کمبل دے
 پښه کابل کښي دا اول دے
 کاف پښه سسر کښي دَ کشمير دے
 شورو تڼکي دا دَ کهي دے
 دَ کڼجوس تڼکي اول دے
 پښه کالج کښي سسر کښي تل دے
 دا اول تڼکي دَ کمال دے
 کاف شورو کښي دَ کمال دے
 پښه کاغذ او پښه کابل کښي
 کاف شورو کښي پښه اول کښي
 کاف نښه ډير تڼکي جوړيږي
 وگڼي تاتڼه نښه ياد يږي

دَ ” هک “، بيان

چي کڼډه کاف سسر مَل شي

کــف پــــه کــف ســــره بــدل شــــي
 کــف نــــه کــف داســې جوړېــــږي
 پــــه دې تــــول خــــلق پــــوهيــــږي
 مثالونه
 د کــــک لاس تــــک کــــک ي اول دے
 د کــــل ســــر کــــنې هــــر خــــواتل دے
 پــــه کــــجرات ، کــــناه ، کــــرمې کــــنې
 کــــاډي ، کــــارۍ او پــــه کــــولي کــــنې
 کــــف شــــورو کــــنې د کــــازرو
 دا سببــــزى ده د خــــوړلــــو
 کــــف ســــره کــــلې جوړېــــږي
 خوک پــــه دې بــــه خوشــــحاليــــږي؟
 کيــــس کــــنې کــــف مــــدام اول کــــنې
 راځــــي کــــف پــــه هــــر مــــحل کــــنې
 مېنــــځ ، اخــــر او ابتــــدا کــــنې
 کــــف ليدلــــي شــــي پــــه دُنيا کــــنې
 د کــــر کــــر پــــه ســــر کــــوپهــــي کــــنې
 مېنــــځ کــــنې کــــف دے پــــه لــــرگي کــــنې

جگ کنبی گف پیہ اختتام دے
گف ف حُسن دہر کر کلام دے

.....

د ” ل “، بیان

لام کونہی اَلتَّعَا صَادَہ
لاس کنبی دا دہر ربابا دہ

..... مثالونہ
.....

دَلیمبو، لوکات پیہ سر کنبی
لام بیہ ستا شی پیہ نظر کنبی
لفظ، لغت جو پدی لام نہہ
تپوس اُکیرۂ خاص او عام نہہ
لام پیہ سر کنبی دَلنبک کر دے
پیہ لالچ کنبی لام پیہ سر دے
لام پیہ سر کنبی دَلاہور دے
اول تہک کنبی لام دَلہور دے
لالتین جو پمہام د لام نہہ
تپوس اُکیرۂ دی عوام نہہ

دَرَنہَا بَنَیۡتُ وَ سَیۡلُہٗ دَہ
 دَتَّارِیۡخِ یَوَہ حَصَصَہ دَہ
 لَوَتَہٗ جَوَہ مَدَام لَام نَہ
 پَتَہ نَہ دَہ لَہ عَوَام نَہ
 پَہ اَوَدَس کُنَیۡ پَکَّارِیۡ پَری
 پَہ بَازار کُنَیۡ مَلاوِیۡ پَری

د ” م “، بیان

لام پَسَے شَکَل دَ مِیۡم دَے
 پَہ آخِر کُنَیۡ دَر حِیۡم دَے
 سَرۡرَیۡ گول دَے غَیۡت ہر خواتِہ
 دَ مِیۡم شَکَل جَوَہ شَوَتَاتِہ
 مثالونہ

مِیۡم سَہ جَوَہ مَہ رَغَیۡ دَہ
 نَہ سَتَہ بَہ پَہ بَہ دَہ
 دَا خَوَرَاکِ غَوَاہی زَمَہ نَہ
 ہَم خَوَرَاکِ غَوَاہی دَا سَتَہ نَہ

سر کښې میم د موم بتی دے
 ضرورت د زنگ د گڼی دے
 میم شورو کښې د مزدور دے
 سر کښې د ملک او منشور دے
 سر کښې میم هم د ماستو دے
 میم پیس سر کښې د مولو دے
 سر کښې میم د هر ماشوم دے
 میم پیس سر کښې د مظلوم دے
 میم مذہب کښې پیس ماده کښې
 سر کښې میم پیس مدرسه کښې
 محرم د کښې میم اول دے
 رهنما زموږ پر تل دے
 میم پیس سر کښې د موسم دے
 میم آخر کښې د آدم دے
 د مالتی پیس سر کښې میم دے
 پیس آخر کښې میم د نیم دے
 موبائل کښې میم پیس سر کښې
 اول تپک کښې مقدر کښې

میں پری میم سرے جھوپڑی
 اتنی فداق سرے اُسی پری
 پیہ گرمی کنبی ذخیرہ کری
 بیایا خنہ کنبی خان دمہ کری

.....

د ” ن “ بیان

میں پسے مقصام دُنون دے
 خومرہ شکلی دامضمون دے
 پیوہ کندنہ یونق طہ دہ
 دانق طہ پیہ مینغ پرتہ دہ

..... مثالونہ

سر کنبی نون دُناشپاتی دے
 نون شورو کنبی دُنورپی دے
 سر کنبی نون دُنور، نرم دے
 پیہ آغلاز کنبی دُنظم دے
 نون نبی کنبی پیہ اول دے
 اول تہک کنبی دُنفل دے

ابتدا کښې پــــه نــــقــــطــــه کښې
 نعت، نعره، په نتيجه کښې
 په نسيم، نسل، نظر کښې
 د ناياب تکي په سر کښې
 په نغمه، نمبر، نشان کښې
 نون اول وی دې مـــــکـــــان کښې
 نمر کښې نون په ابتدا وی
 مخـــــامـــــخ کـــــه تـــــکـــــي دا وی
 وسیله په بڼه د رڼه داده
 ذریعه په بڼه د رڼه داده

.....

د ” ن “ بیان

نون د نون په شان هر خواته
 یو کونډه لاندې ئې ملاتړه
 مثالونه

نون راځي مـــــدام اخر کښې
 وی دغه تـــــمـــــام اخر کښې

بـون او چـان ئـي مـثـالـونـه
يـاد کـړه نـور داسـي څـيزونـه
.....

د ” و “ بيان

نـون پـسـه هـر خـواتـه واؤ دـي
سـر ئـي گـول پـوره را تـواؤ دـي
..... مثالونه

واؤ نـه وړـي د جـهـان دـي
دا کـرلـي چـي انـسـان دـي
پـخـي شـوي چـي نـيـنـي دـي
د جـوارو دا دانـه دـي ده
وئـه دا زمـونـږ پـه پـخوا کـنـي
سـيـوري د غـه پـه دُنيـا کـنـي
دا کـرلـي مـشـرانـو
ددې کـلـي مـشـرانـو
.....

د ” ه “ بیان

نــاســتــه گــول وې يــا دوه ســتــرگــې
يــا د هــا کــړه دا دوه ســتــرگــې
..... مثالونه

د هــاکــې پــه ســر کــښې هــې ده
لــو بــه پــه د مــزې ده
دا قــامــی لــو بــه د تــولو
ا مــو وړو، لــو بــو، هــم خــولو
د هــلک تــکــی پــه ســر کــښې
هــې بــه ســتــاشــی پــه نــظــر کــښې
هــې چــې خــنګ ده ا بــتــدا کــښې
دا وې مــنــځ کــښې ا نــتــهــا کــښې
.....

د ” ی “ بیان

..... مثالونه

يــې نــه يــو مــه راځــی وروړه!
پــه پــتــو کــښې د غــه گــوره

د غـوښـي پـه خـت پـرتـه ده

عـجـيـبـه ددې نـقـشـه ده

.....

د ” ی “ معروفه بیان

خـنـگ پـه خـنـگ پـه کـښـي وې تـه کـي

پـه بـښـه رنـگ پـه کـښـي وې تـه کـي

د غـلـه تـه کـي پـي نـه لـاندې

لـانـدې پـي نـه د ا مـدام وې

مـخـکـښـي زـيـر پـه دې مـقـام وې

لـر پـه زور د ادا کـي پـي

د ا چـي کـلـه بـښـه کـاره کـي پـي

چـي وې جـمـع د ا سـمـو نـو

چـي وې جـمـع د نـو مـو نـو

هـلـتـه کـښـي زـيـاتـه ا کـثـره

د ا مـو نـدې شـي ا مـه بـشـره !

کـه و ا حـد او مـذ کـي روي

مـجـه و لـه کـه پـه ا خـر وې

هـلـتـه جـمـع کـښـي مـدام وې

په صورت به به به تمام وي
 يو سر پر دے ، په سر سر پر وي
 يو زمر پر دے ، په زمر زمر وي
 د فاعلونو په آخر کښي
 داراتلے شي لار او بر کښي
 خوري ، ساتي يې مثالونه
 ډک له دې نه کتاپونه
 مثالونه

دامين ، گبين په مينځ کښي
 تل د شين او سين په مينځ کښي
 معرروفه ئې به به به مدام وي
 د هر يو ئې خپل مقام وي
 د غريب ئې معرروفه ده
 د نصيب ئې معرروفه ده
 مينځ کښي ئې د تېکي تيم
 معرروفه ده ئې د نيم
 معرروفه ئې د فقير ده
 دامير ده د اسپر ده

دا چي کي گي ره يي ديوه ده
 مينځ کني ئي ئي ئي معروفه ده
 مثالونه ئي هم نور شته
 زيات ښه پرېه هريو نور شته

د ” ي “ مخصوصه بيان

دا خاص شوي خاص مقام لــه
 دا يانــه ده هر کلام لــه
 ددي يي مــقــصــد جــدا دے
 تلفظ ئي لنډ صــفــا دے
 نه اوږدي پري په گفتار کني
 هر طرف ته په اظهار کني
 ښه پسته نه نرمــه ادا ده
 مخصوصه ټولــه دا يــا ده
 معروفــي نه لږ بدلــه
 هر ادا لرونکــي خپلــه
 لږه لرې مـجـهـولــي نه
 بيل آواز لري لــه دې نه

مييننځ آواز ددې يــــاگــــانــــو
 دا کـــړه يــــاد پــــه مــــاشو مــــانو
 مــــجھو لــــه نــــه مــــعرو فــــه ده
 يــــا پــــه مييننځ کښې مــــخــــصــــو صــــه ده
 لــــاندي بــــاندي پــــه کښې تــــکي
 بــــاندي لــــاندي پــــه کښې تــــکي
 دا بڼــــکــــاره ئــــې عــــلا مــــت دے
 بڼــــه بڼــــکــــاره ئــــې شــــنــــا خــــت دے
 مثالونه
 مييننځ کښې ئې ده پــــه غــــلــــبــــل کښې
 مييننځ کښې بــــنــــده ده پــــه جــــپــــل کښې
 پــــه رــــاشــــپــــل تــــکي کښې ئې ده
 تــــل پــــه ســــپــــل تــــکي کښې ئې ده
 ئې رــــاغــــلــــه ده پــــه گــــپــــر کښې
 ئې رــــاغــــلــــه ده پــــه ســــپــــر کښې
 د لــــتــــه ئې بــــه مــــخــــصــــو صــــه وي
 کيــــدے نــــشــــي چــــي اــــوړده وي
 د مــــپــــز ئې بــــلــــه د تــــپــــل ده

مـخـصـوصـه ئـي هـم د فـېـل دـه
 د لـالـتـېـن ئـي مـخـصـوصـه دـه
 د رنـېـا بـنـډـه ذـرـعـه دـه

د ” ی “ تانیځی بیان

دا چـي وروستـو ئـي لـکـي دـه
 بـيـلـلـه بـيـلـلـه پـه مـرـضـي دـه
 تـانـيـځـي يـا د غـلـه يـا دـه
 نـه دـه نـه دـه بـي بـنـي دـه
 مثالونه

د تـانـيـځـي ئـي د تـخـتـي دـه
 د کـرکـي هـم د ډوډي دـه
 ئـي اـخـر کـنـي پـه دري کـنـي
 تـانـيـځـي ئـي د لـکـي کـنـي
 د بـو جـي ، دري ، کـر سـي دـه
 تـانـيـځـي ئـي د کـتـوي دـه
 د جـي نـي تـکـي اـخـر کـنـي

تـــانـيـشـي يـا د غـه در کـښـي
 تـــانـيـشـي دا دى ئـي گـانـي
 پـــه يـا د و لـو کـښـي اسـانـي

د ،، ئ ،، امریه بیان

امـر يـه يـا کـښـي طـلـب وى
 مـنـع خـه چـي سـتـا پـه لـب وى
 چـي پـه يـي بـانـدې هـمـز وى
 خـا مـخـا دا امـر يـه وى
 ښـه اسـان ئـي عـلا مـت دى
 ښـه اسـان ئـي شـنـا خـت دى
 مثالونه

مـه خـوړئ گـنـد بـلا بـازار کـښـي
 مـه اودر يـړئ چـر تـه لار کـښـي
 کـار کـوئ اسـان او گـران
 يـا د وئ اسـان او گـران
 و لـيکـئ سـبـق خـو شـخـطـه

نـقـل کـی سـبـق خـوشـخـط هـ
 پـاـخـی پـاـخـی مـوـنـغ دَ پـاـرہ
 هـیـرہ نـه کـرـی نـیـغـه لـاـرہ
 دغـه حـکـم دغـه کـاـر
 دَ بـل مـنـع پـه گـفـتـاـر
 اـمـر یـه لـفـظ و نـه تـهـول دی
 خـاـمـخـا دغـه یـا دـول دی
 پـه کـنـی یـی تـل اـمـر یـه وی
 یـی دَ پـاـسـه یـه هـمـزہ وی
 دـا اـسـان یـی عـلا مـت دے
 بـنـه اـسـان یـی شـنـا خـت دے
 مـثـال و نـه دد ی پـه ر دی
 دَ عـا قـل نـه کـلـه هـپـر دی

.....

دَ ” ے “ مجھولہ بیان

دـا پـه ر تـهـ او مـلا سـتـه تـهـول هـ
 نـه ر ا تـل ی شـی نـا سـتـه تـهـول هـ
 پـه پـه ر تـهـ یـی دغـه یـا دہ

مَـلا ددې سـمـm

دا پـه کـور کـنـي چـي تـالـي دـي
قـيـمـتـي چـي دا کـالـي دـي
مـجـهـو لـي دـلـتـي کـنـي پـا دـي
چـي اـخـر کـنـي دا ادا دـي
بـل سـپـر لـي دـي کـي اـز غـي دـي
دا کـي بـل تـکـي سـپـر دـي
پـا مـجـهـو لـي تـي اـخـر کـنـي
سـتـا مـدـام دـي وـي نـظـر کـنـي
بـل مـنـگـي دـي کـي مـيـر دـي
حـفـظـت لـي کـي سـپـر دـي

پا آخر ته ئې مـجـهـ وـلـه
 دا خبره بڼه مـعـقـوـلـه
 ددې ئې دا مـثـالـوـنـه
 ډک لـه دې نـه کـتـابـوـنـه

.....

د پښتو پنځه بې گاني

سـکـول تـه لارې مـاشـو مـانـې
 دا پـنـځـه واره يـې گـانـې
 مـعـرـوفـې سـره کـتـاب و
 پـه کـتـاب بـکـلـې گـلاب و
 مـخـصـوصـې سـره تـخـتـې وه
 د اـمـلا د خـوشـخـطـې وه
 تـانـيـشـې سـره بـسـتـه وه
 ورسـره يـو اـمـر سـره وه
 اـمـر ئـې سـره قـلـم و
 د خـپـل کـار ورسـره غـم و
 مـجـه وـلـه سـتـر مـه خـفـه وه
 درنـه ډـيـره ئـې بـسـتـه وه

اُورده دوی ســـــره پـــــه څـــــنګ وه
دا بـــــدلـــــه لږ پـــــه رنګ وه
څـــــنګ پـــــه څـــــنګ و مـــــه دوی روانـــــې
پـــــه شـــــرېکـــــه پـــــه خورـــــيـــــانـــــې
چـــــې کـــــوشـــــش کوی دُنْیا کـــــې
مـــــدام گـــــرځـــــی پـــــه رنـــــه کـــــې
عـــــلـــــم حُـــــســـــن او بـــــکـــــلا ده
عـــــلـــــم پـــــو هـــــه ده رنـــــه ده
.....

د کتاب وړومبي برخه سرته
وورسیده. الحمد لله

بسم الله الرحمن الرحيم وصلی الله علی النبی الامی د الف او بی خاندان

گـاـونـدـيـان الف او بـاء دى
 خـپـل خـپـلـوان د پـي او تـاء دى
 تـهـي د دوى د خـانـدان ده
 ثـي تـهـولـه د دوى پـه شـان ده
 دوه كـوړونـه شـپـر حـرفـونـه
 پـنـځـه يـو څـائـي يـو شـكـلونـه
 يـو پـه تـن صـورت بـدل دى
 نـيغ ولاړ پـه هـر مـحل دى
 دا يـادـيـږي پـه الف
 بـيـانـيـږي پـه الف
 د غـه دوه دى خـانـدان ده
 درنـه هـيـر نشـي انـسانـه!

.....

د، ب، خاندان

کـوـر کـنـبـی تـہـو ل اُوسـی د بـی
 بـی بـی وائـی ورتـہ پـی
 تـی د تـہـی دہ مشـہرہ خـو
 تـہو ل کـارونـہ کـپری د کـو
 ثـی د تـہو ل و نـہ و پـہ دہ
 خـو پـہ خـو ئی درنـہ مـپـہ دہ
 حـی ادا رہ کـورنـی دہ
 بـی دینـدارہ کـورنـی دہ
 گـاونـدی پـان دی د الف
 قـدر دان دی د الف
 بـل طـرف تـہ پـہ دُ نیـا کـنـبی
 ورسـہرہ اُوسـی جیـم خـوا کـنـبی
 بـی گـاونـدی ئی د جـہان دے
 قـدر مـنـدہ خـانـدان دے

.....

.....

د جيم او دال خاندان

جيم د جيم يو خاندان دے
 چې د جيم په رنگ په يوشان دے
 چې د خې اوسپنې پری خوا ته
 په يو خال بدل دنيات ته
 دال د خاء دے په گاونډ کښې
 مدام دا دے په گاونډ کښې
 دال د ذال د خاندان دے
 په خپل خائې بنه قدر دان دے
 دا تېرول دوه دی خاندان ته
 هيردې نشي دا انساني ته!
 شپېر اوسپنې پری يو محل کښې
 درې اوسپنې پری محل بل کښې
 شپېر په شکل دی يوشان
 درې د بل دی خاندان

.....

.....

دَ رِ خاندان

رِ دَ رِ دَ پیمتو قاعدہ گ_____اوندِ کنبی
 رِ دَ رِ دَ پیمتو قاعدہ گ_____اوندِ کنبی
 دَ دوی ی_____ودے خ_____اندان
 پ_____صورت شک_____ل ی_____وشان

.....

دَ سین خاندان

سین س_____رہ اُسی_____ری شین
 ورس_____رہ پ_____خوا کنبی بنین
 دَ دوی ی_____و م_____حل دے ک_____ور
 ورس_____رہ نیشت_____ہ خ_____و ک ن_____ور

.....

دَ صاد خاندان

ص_____اد دَ ض_____اد س_____رہ آب_____اد دے
 خ_____اندان ل_____ہ غم آزاد دے
 ب_____س دوه ت_____ن_____ہ دا دَ ک_____ور دی
 داس_____ی وای_____ہ ورور او خ_____ور دی

.....

دَ عین خاندان

عین دَ غین دَ کور یو گ_____س دے
دغہ سپین او تور یو گ_____س دے
دوارہ ورورنہ می_____نہ ناک دی
پ_____بدن پ_____کپرو پ_____ناک دی

.....

دَ فی خاندان

ف_____ی یواځہی اُوسی کور کبھی
داسی ژوند وی سَم پ_____ہ اُور کبھی
چ_____ئی ن_____ہ خاندان وی
ب_____س یواځہائی پ_____ہ جہان وی

.....

دَ قاف خاندان

ق_____اف دَ فی پ_____ہ شان یواځہائی
ب_____ہ دے انسان یواځہائی

• • • • •

• • • • •

• • • • •

دَ لام او میم خاندان

میم دَ لام پـــــــه شـــــــان یـــــــواځـــــــې
 دَ امـــــــام پـــــــه شـــــــان یـــــــواځـــــــې
 ډیـــــر کـــــه وې خو مـــــقتـــــد یـــــان وې
 مـــــخ کـــــنې کـــــله ډیـــــر کـــــسان وې ؟
 نیشته څو لک ئې خـــــانـــــدان کـــــنې
 ورســـــره پـــــه دې جـــــهـــــان کـــــنې

.....

دَ نون خاندان

نون دَ نون ســـــره یـــــــوځـــــــائـــــې وې
 بیل پـــــه یـــــــو کـــــر شـــــه تـــــو پـــــې وې
 یـــــــو ئـــــې دلتـــــه خـــــانـــــدان دے
 د دوی بیل کـــــور د جـــــهـــــان دے

.....

دَ واؤ خاندان

واؤ پـــــــه شـــــــکــــل تـــــــول جـــــــدا دے
 تـــــــاؤ صـــــــورت ئـــــې دَ دُنیا دے

عجيبه شكـل و صورت ئـي
بـره گـوره حـقيقت ئـي

.....

د هي خاندان

هـي يـواځـائـي دوه ئـي سـترگـي
سـم غـم رازي دوه ئـي سـترگـي
پـه خـپـل کـور کـنـي دا يـواځـي
د بـل کـور کـنـي دا يـواځـي

.....

پنځه قسمه ئي گاني

دا پـنـځـه قـسمـه ئـي گـانـي
دې پښتـو کـنـي راروانـي
مـعـرونـه پـه کـنـي اول ده
دېـره دېـره مـسـتـمـل ده
څـنـگ چـي يـادا مـعـرونـه ده
نـوم د بـلـي مـخـصـوصـه ده
دا خـصـ شـوي خـپـل مـقـام لـه

دَ پښتـــــــــــــو حسيـــــــــــــن کـــــــــــــلام لـــــــــــــه
دَ تـــــــــــــانيـــــــــــــث پـــــــــــــه کښـــــــــــــي يـــــــــــــاء بـــــــــــــله
نـــــــــــــخـــــــــــــانـــــــــــــه ئـــــــــــــي هـــــــــــــريو خپـــــــــــــله
اـــــــــــــمـــــــــــــريـــــــــــــه يـــــــــــــاء پـــــــــــــه اـــــــــــــمـــــــــــــر کښـــــــــــــي
راڅـــــــــــــي هـــــــــــــر خوا پـــــــــــــه نـــــــــــــظـــــــــــــر کښـــــــــــــي
مـــــــــــــجـــــــــــــهـــــــــــــولـــــــــــــه يـــــــــــــا مـــــــــــــلا ســـــــــــــتـــــــــــــه مـــــــــــــلا ســـــــــــــتـــــــــــــه
نـــــــــــــه وې نـــــــــــــه وې دغـــــــــــــه نـــــــــــــا ســـــــــــــتـــــــــــــه
دا پښتـــــــــــــو دَ پښتـــــــــــــو نـــــــــــــو نـــــــــــــو خـــــــــــــو واده
دَ هـــــــــــــر چـــــــــــــا لـــــــــــــه جـــــــــــــه جـــــــــــــه جـــــــــــــه داه

تَحْمَت بِحَمْدِ اللَّهِ وَبِتَوْفِيقِهِ

ربنا تقبل منا انك انت السميع العليم

وتب علينا انك انت التواب الرحيم

وماتوفيقى الا بالله العلي العظيم

وصلی اللہ تعالیٰ علیٰ خیر خلقہ محمد وآلہ

واصحابہ اجمعین . آمین

يارب الغلمين .

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library